

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 11/03-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júla 2003 predbežne prerokoval sťažnosť M. S., bytom K. N. V., zastúpeného advokátom JUDr. T. Š., K., pre porušenie práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím starostu mestskej časti Košice – Košická Nová Ves Ing. F. K. o zabránení prístupu k použitiu hromadného informačného prostriedku obce - miestneho rozhlasu 21. a 28. novembra 2002, v období predchádzajúcom konaniu volieb do orgánov samosprávy obcí konaných 6. a 7. decembra 2002, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. S. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. novembra 2002 doručená sťažnosť M. S., bytom K. N. V. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. T. Š., K., pre porušenie práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) rozhodnutím starostu mestskej časti Košice – Košická Nová Ves Ing. F. K. (ďalej len „starosta mestskej časti“) o zabránení prístupu k použitiu hromadného informačného prostriedku obce – miestneho rozhlasu 21. a 28. novembra 2002, v období predchádzajúcom konaniu volieb do orgánov samosprávy obcí konaných 6. a 7. decembra 2002.

Sťažnosť sťažovateľa nespĺňala náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené najmä v § 20, § 50 a § 53 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Na základe výzvy ústavného súdu sťažovateľ dvakrát požiadal o predĺženie lehoty na odstránenie nedostatkov podania, svoju sťažnosť viackrát doplnil a upravil. Náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené najmä § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde však spĺňalo až podanie právneho zástupcu sťažovateľa doručené ústavnému súdu 29. apríla 2003.

Právny zástupca sťažovateľa citovaným podaním upresnil sťažnosť nasledovne: *„Po objektívnej selekcii dosiaľ prednesených návrhov a námietok sťažovateľa za relevantné možno považovať porušenie základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok, garantovaných čl. 30 ods. 4 Ústavy SR.*

Skutkový stav, z ktorého sťažovateľ odvodzuje porušenie uvedeného základného práva je čiastočne uvedený v pôvodnej sťažnosti. Za účelom podrobnejšieho objasnenia neopodstatneného zásahu do práva sťažovateľa pripájam korešpondenciu medzi sťažovateľom a starostom príslušnej mestskej časti, z ktorej sú celkom zjavné obštrukcie, kvalifikovateľné ako rozpor s § 30 ods. 3 zák. č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov.

Podľa tohto ustanovenia má v čase kampane politická strana a nezávislý kandidát zabezpečený rovnaký prístup k hromadným informačným prostriedkom a k službám územnej samosprávy na podporu alebo na prospech ich volebnej kampane.“

Okrem vyslovenia porušenia práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy žiadal sťažovateľ o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 25 000 Sk „za svoje protiústavné znevýhodnenie, spôsobené úmyselným konaním zodpovednej osoby“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Starosta Mestskej časti Košice – Košická Nová Ves Ing. F. K. zabránením prístupu k použitiu hromadného informačného prostriedku obce – miestneho rozhlasu – porušil právo sťažovateľa na rovnaký prístup k voleným a iným verejným funkciám sťažovateľa vo voľbách do samosprávy obce, konaných 06. a 07. 12. 2002.

Starosta obce je povinný zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 25.000,- Sk.

Starosta obce je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy jeho právneho zastúpenia v rozsahu, ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu.“

Ústavný súd výzvou z 29. apríla 2003 vyzval starostu mestskej časti na zaujatie stanoviska a vyjadrenie k sťažnosti. Starosta mestskej časti vo vyjadrení z 19. mája 2003 sťažnosť sťažovateľa navrhuje odmietnuť z nasledovných dôvodov: *«Je pravdou, že sťažovateľ požiadal Miestny úrad mestskej časti Košická Nová Ves o uverejnenie oznamu v miestnom rozhlase o stretnutí s voličmi v dňoch 21. a 28. 11. 2002. Sťažovateľovi nebolo umožnené odvysielat' oznam o predvolebnom stretnutí s voličmi na základe aplikácie internej zásady mestskej časti Košická Nová Ves schválenej Miestnym zastupiteľstvom mestskej časti Košická Nová Ves uznesením číslo 8/12 dňa 14. 11. 2000 pod názvom Zásady používania miestneho rozhlasu v Mestskej časti Košická Nová Ves.*

Podľa bodu 3 uvedených zásad „V miestnom rozhlase sa nevyhlasujú oznamy žiadnych politických strán a hnutí a oznamy urážajúce a hanlivé“.

Táto zásada bola prijatá z dôvodu aby zariadenie – Miestny rozhlas, ktoré je financované z prostriedkov daňových poplatníkov slúžilo výhradne na plnenie úloh

samosprávy a aby sa takéto zariadenie nestalo platformou na výmenu názorov politických strán a hnutí, resp. nezávislých kandidátov, či už v rámci volebnej kampane alebo mimo nej.

Vzhľadom na to, že nedošlo ku zmene týchto zásad ani v čase volebnej kampane, mestská časť neumožňovala žiadnej kandidujúcej politickej strane a hnutia vysielat' volebné oznamy, resp. neumožnila volebnú kampaň cez rozhlas rovnako ako nezávislým kandidátom.

Kandidujúce politické strany a nezávislí kandidáti mali rovnakú možnosť uverejňovať svoje oznamy na vyhradených plochách, priestranstvách v súlade s ust. § 30 ods. 7 zákona č. 346/90 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí. Teda zásada rovnakého prístupu a rovnakej možnosti tu nebola porušená. Ani jedna politická strana ako ani nezávislý kandidát týmto postupom obecnej samosprávy nebol uprednostnený, zvýhodnený ale ani obmedzený, či znevýhodnený vo výkone volebného práva. Všetky kandidujúce politické strany a hnutia a ostatní nezávislí kandidáti boli s týmto postupom uzrozmění.»

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach, ktorými fyzické osoby alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podmienky konania o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 20 ods. 1 a § 49 až 56 zákona o ústavnom súde, pričom nesplnenie všeobecnej alebo osobitnej podmienky je dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj

návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Významnou ústavnou podmienkou limitujúcou rozhodovaciu právomoc ústavného súdu v konaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby vyjadrenou v čl. 127 ods. 1 ústavy je, že o ochrane základných práv alebo slobôd sťažovateľa, porušenie ktorých namieta pred ústavným súdom, nerozhoduje iný súd.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde *„Sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov“*.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa sa preto zaoberal tým, či účinnú ochranu práva, ktorého porušenie sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal, neposkytujú všeobecné súdy na základe takých právnych prostriedkov nápravy, ktoré je možné súčasne považovať za účinné právne prostriedky ochrany namietaného porušenia jeho práva (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Z obsahu sťažnosti a predložených príloh vyplýva, že k žiadosti sťažovateľa na zverejnenie jeho oznámenia v miestnom rozhlase z 15. novembra 2002 Miestny úrad mestskej časti Košice - Košická Nová Ves oznámením v liste č. 1404/02 z 20. novembra 2002 uviedol: *„V zmysle predchádzajúcich zásad a dodržania rovnakých podmienok kampane pre politické strany, hnutia ako aj nezávislých kandidátov do samosprávnych orgánov MČ Koš. Nová Ves oznam nebude odvyšielaný.“* Toto oznámenie je potrebné považovať za rozhodnutie starostu ako orgánu obce pri výkone samosprávy, aj keď neobsahuje všetky formálne náležitosti administratívneho rozhodnutia.

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ na dosiahnutie nápravy svojho práva mal využiť postup podľa § 27 ods. 2 bodu 1 zákona č. 453/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa

zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a menia a dopĺňajú sa niektoré ďalšie zákony (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2002.

Do § 27 zákona o obecnom zriadení bol vložený odsek 2 upravujúci rozhodovanie starostu obce pri výkone samosprávy.

Pre konanie starostu obce pri výkone samosprávy platí, že starosta postupuje podľa všeobecného predpisu o správnom konaní s odchýlkami uvedenými v ustanovení § 27 ods. 1 bode 1, 2 a 4, s ďalšími odchýlkami uvedenými v § 27 ods. 2 bode 1 až 4. Podľa § 27 ods. 2 bodu 1 zákona o obecnom zriadení o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu starostu rozhoduje súd, ktorým podľa bodu 4 tohto ustanovenia je okresný súd, v ktorého obvode sa nachádza obec, o ktorej rozhodnutie alebo postup v správnom konaní ide. Podľa § 27 ods. 2 bodu 2 zákona o obecnom zriadení, ktorý hovorí o orgáne rozhodujúcom o opravnom prostriedku, týmto orgánom podľa bodu 1 a bodu 4 tohto ustanovenia je však nepochybne okresný súd (Justičná revue č. 10/2002, str. 1127).

Ústavný súd dospel k názoru, že sťažovateľ mal v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinný prostriedok na dosiahnutie nápravy svojho práva, porušenie ktorého v konaní pred ústavným súdom namietal. Účinným prostriedkom nápravy namietaného porušenia čl. 30 ods. 4 ústavy bola v danom prípade žaloba všeobecnému súdu podľa § 27 ods. 2 bodu 1 zákona o obecnom zriadení alebo, v prípade namietania postupu starostu, podľa § 247 ods. 1 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku, ktorú však sťažovateľ nepodal.

Nevyužitie tejto možnosti ochrany práva sťažovateľa, ktorého porušenie namieta, nemožno nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

Na základe týchto záverov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde)

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2003